Նօ. 4701 — 1881 ՅՈՒԼԻՍ 23 ԲԷՆՋՇԷՄՊԻՀ 22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՕԳՈՍՏՈՍ 4 ԲԷՆՋՇԷՄՊԻՀ — Նօ. 4701

Մանզումեի Էֆքեար

ՄԻՒՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ

ՖԻԱԹԼԱՐ
Իսթանպօլ իչին
Պիր սէնէ մէճիտիյէ 7
Ալթը այ " 4
Իւչ " " 2
Պիր նիւսխէ 20 փարա :
Թաշրալար իչին
Պիր սէնէ, մէճիտիյէ 10
Ալթը այ " 5
Բօսթա ուճրէթի պէկէ այիտ տիր:

ԻԼԱՆԼԱՐ
Պիրինճի տէֆա իչին սաթըրը 3 ղ.
Իքինճի " " " 2 ղ.
Իւչիւնճիւ " " " 1 ղ.
Իլան սըրասընա գօնուլմաեան իլանաթ ու իսթարաթըն սաթըրը 5 ղ.
Մէքթուպլար Կ. Յ. Փանոսեան խամինէ եազըլըր
Իսթանպօլտա, Գալաթաթա Բէնչէնպիհ-պազարընտա Իբօք խանընտա Ն. 41:

20 ՓԱՐԱ. ١٢٩٧ ԹԷՄՈՒԶ ٢٣ ١٢٩٨ ՌԱՄԱԶԱՆ ٩ 20 ՓԱՐԱ.

ՌԷՃԱ

Թաշրալարտա պուլունուպ տա, հէնուզ բարա իրսալինէ հիմմէթ իթմէմիշ օլան զաթլարըն, մէսարիֆիմիզին քէսրէթինի, վէ օրխուրզըն տաքըպլըըզընը տէր խաթըր իտէրէք, ագճէ իրսալինէ հիմմէթլէրինի, խասսէթէն րէճա իտէրիզ:

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Թունուս, 3 օգոստոս

Սֆագս էչզըրեաըն րէյիսի Ալի պինի Խալիֆա, Թարապլուս հուտուտունտա կէչմիշ օլտուղունտան, հուտուտը մէզքիւրէտէ պուլունան Օսմանլը գօրտօնու, մէրգումու, Թէքրար Թունուսա ատէթէ մէճպուր գըլմըշ տըր:

Էքսէր Թունուս աշէրէ ֆիրարիլէրի, սատըգանէ խըտմէթ խուճէճքլէրինի վատ իտէրէք, արզը խուժուն իթմէք խուժումիշլէր տիր:

([illegible])

Լօնտրա, 4 օգոստոս

Տիւն ագշամ Պրատլօկ, մէճլիսի մէպուսանըն եան տայիրէլէրինէ կիրմիշ, վէ տիշարը չըգմագ տալիպ իսթէմէմիշ օլտուղունտան, քէնտիսինէ մէճլիսին գապիճիլէրի միթանըէթտա չէտիտ պիր արպէտա վուգու պուլմուշ, վէ Պրատլօկ մաղլուպ օլարագ, մէճլիս տայիրէսինտէն տիշարը չըգարըլմըշ տըր: Միւմաիլէյհին րէֆիգի Մ. Լապուշէր, իշպու Թարզ ու Թէպիրտ մատտէսինին հագգընտա օլտուղունու միւշիր պիր Թէլըֆընամէ արզ ու Թագտիմ իթմիշ իսէ տէ, րէտտ օլունմուշ, վէ րէյիսին հարէքէթի Թահսին խուլմիշ տիր: Մ. Պրայթ, վէ սըր Չարլս Տիլք, վէ ալէլումում րատիքալ ազալարը, պու պապտէ գուրա վիրմէմիշլէր տիր:

Լօնտրա, 4 օգոստոս

Պու սապահքի Թայմս ղազէթասը, Պէյլէր պաշանըն, Թարապլուս ասաքիրի չաւգանէսի գոմանտանլըղընա Թայինին օլունտուղունու, պիլտիրիեօր:

Լօնտրա, 4 օգոստոս

Թրանսվաալըն եէրլի րուէսասը, Պօէրլէրին իթաաթլարընը Թագտիմ իթտիքլէրինտէն, պունլարա գարշը Թէհտիտամիզ պիր մուգավէլէթ պուլունմագ իպք րէ, իթթիֆագ խուրեօրլար: Ինկիլթէրրա իլէ Պօէրլէր պէյնինտէ ագտ օլունան մուգավէլէնամէ, հէնուզ իմզալանմամըշ տըր: Պունուն Թաստիգինէ Լօնտրատան պէքլէնիլմէքտէ տիր:

ՄԻՒԹԷՆԷՎԻՅԷ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Տիվանը մուհասէպաթ ազալըղը, չուրայի մալիյէ ազասընտան Թէվֆիգ էֆէնտիյէ.

Շուրայի մալիյէ ազալըղը, խազինէյի խասսայի շահանէ սէրկի միւտիրի սապըգ Ճէմալ պէյ էֆէնտիյէ Թէվճիհ պույրուլմուշ տուր:

Պազը աղհապը վուգուֆուն րէյինճէ, տէվլէթ, Թէահհիւտաթընը հէմէն իֆա իտէպիլմէք, վէ հիւնի իֆա իտէպիլէճէկի տէրէճէտէ Թէահհիւտաթտա պուլունմագ իչին, աղհապը Թաղվիյաթա բէք ճիտտի ֆայէզ վէրիլէճէկինի իլան իթմէք լազըմ կէլէճէկինտէն, վէ պու իսէ, էսհամը ումումիյէնին Թէրագգըեաթ գըյմէթինի տէյիլ, պիլաքիս Թէտէննիյի իթիպարընը մուճիպ օլաճաղընտան, տէվլէթ, տայինի վէքիլլէրինէ պիլմուգաքէրէ, աէնէվի էսհամը ումումիյէ իժհա իթմէք լազըմ, պիր միւնասիպ միգտար Թախսիս իթմէյի, վէ օ միգտար մէպլաղ իլէ էսհամը ումումիյէ իշթիրա օլունուպ, գալտըրըլմալը տըր:

Պու հալտէ իսէ, էսհամը ումումիէնին գըյմէթի, խայլիճէ Թէրագգը իտէճէկի տէրքեար օլմաըըյլա, համիլի սէնէտաթ օլանլարա, պու սուրէթտէն մէնֆաաթը քիւլլիյէ հասըլ օլաճաղը պիտիհիպաշ տըր:

Մէսէլա պու կիւն.քի, կիւնտէ եէտիմիշ.քի եիւզլիւ.ք գօնսօլիտէ քեաղըտըլըն, եիւզտէ պիր ճիւզի ֆայիզ Թախսիս օլունմասընտան նաշի 10 լիրաեա Թէնէզզիւլ իթմէսինտէն իսէ, պիր միւնասիպ մէպլաղ Թախսիսին օլունարագ, ամընըյա գօնսօլիտէ իշտիրա ուսուլինին վազընա մէպնի, քեաղըտլըըն 30 լիրա գըյմէթինէ Թէրագգը իթմէսինի կէօրմէքլէ, քիմ մէմնուն օլմազ:

Ամմա, պալէսատէ տախի իֆատէ գըլընտըղը իւզրէ, պու սուրէթ, պազը էհլի վուգուֆուն Թասվիպաթընտան իպարէթ օլուպ, տէվլէթճէ իթթիխազ օլունաճագ Թէտապիր, հէր նէ իսէ, էյպէթթէ տային վէքիլլէրիյլէ պիլմուզաքէրէ Թայինին օլունաճաղընտան, աճէնի Թէտապիր, օ Թէտապիր օլաճաղը պիրքեման տըր: (Վագըթ)

Տային վէքիլլէրիյլէ միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ, պու իրատէյի Սէնիյյէ Թէչքիլ պույրուլան գօմիսիօնուն Թէչքիլի գարարնամէսինտէ, մէզքիւր գօմիսիօն ճանիպը Պապը Ալիտէն կէչէն սէնէ հօկմ. Չաէ կէօնտէրիլէն միւզաքէրէյի ումումիյէտէ վազ օլունմուշ էսաս իւզէրինէ միւզաքէրաթա պաշլանմասը տախի մուհտէրիճ օլտուղու իչիտիլմիշ տիր:

Եունանիստան Թէրք օլունան արազինին Թէսլիմինէ մէմուր Ավրօպա գօմիսիօնու էրքեանընտան պիր իքի զաթ, տիւն.քի կիւն Տէրսաատէթտէն աղիմէթ իթմիլէրի կիպի, պիր իքիսի տախի եարըն կիտէճէքլէր տիր: Նիհայէթ բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար ճիւմլէսի աղիմէթ իթմիշ պուլունաճագլար տըր:

Պապը Ալի իլէ Եունան հիւքիւմէթի պէյնինտէ ագտ վէ Թանզիմ օլունան մուգավէլէյի խուսուսիյէնին, Թէսլիմի արազի իչին Թայինին իթտիկի միօհլ, պիր ազ Թէմտիտ օլունմագ իսթէնիլմիշ իսէ տէ, զալիպա պու սուրէթ, մուախխարէն համէթ կէօրիւլմէեէրէք, հիւքիւմուգավէլէնին պիլա Թատիլ իճրասը Թարաֆէյնա կիտիլմիշ տիր: Հաապէլ իճապ, ուֆագ Թէֆէ.ք Թէէխխուրաթ վուգուա կէլսէ պիլէ, անճաըին տախի տէվլէթլէր պէյնինտէ էհէմմիյէթի օլմաեաճաղը տէր.քեար տըր:

Միւթէվէֆֆա Եագուպ խանըն պիւյիւք մախտումի Պէք Գուլի խան վէ մաեէթի, տիւն մաթէյնի Հիւմաեունիտան Թախսիս պույրուլան արապալարա րաքիպէն, Իսթանպօլուն մէչհուր ճամիլէրինի զիեարէթ իթմիշլէր տիր:

Ռամազան միւնասէպէթիյլէ, պիլ ճումլէ տայիրէլէրտէ, սըրա ուսուլի իթթիխազ օլունմուշ, վէ պիր գալէմտէ պուլունան իքի րէֆիգտէն պիրի պիր կիւն, տիկէրի տիկէր կիւն կէլէրէ.ք, ումումուն իշլէրինէ սէքթէ վիրիլմէմէքտէ պուլունմուշ տուր:

Իքի իւչ կիւնտէն պէրու, էրպապը հավատիս միւեանընտա, Ինկիլթէրրա սէֆիրի լօրտ Տըֆըրինին, Պապը Ալի իլէ եէնի պիր աճնամէ ագտ իթմէք իւզրէ միւզաքէրաթտա պուլունտուղու չայի օլմուշ իսէ տէ, իշիտտիկիմիզէ կէօրէ, Ինկիլթէրրա սէֆարէթի պու չայիաեէ րէսմէն Թէքզիպ իլէմիշ տիր:

Թարապլուսը ղարպ վիլայէթի վալիսիաթը գարըլէտ կէօսթէրիլէրէք, պիր իսթիփրաղ տագտ օլունմագ իւզրէ օլտուղու Թէվաթուր պուլմուշ իսէ տէ, պունուն, Թախսիլի էզհան էմէլինտէ օլանլարըն միւխթէրիաթընտան օլտուղու Վագըթ եազըեօր:

Կօլուա Նամ Ֆրանըզ ղազէթասընըն, մէմալիքի Օսմանիյէյէ տուխունիլ եասագ իտիլմիշ տիր:

Պաթում սանճաղը տախիլինտէ Լիվանէ գազասընտա միւլհագ Պէրթա նահիյէսի էհալիսինտէն 500 խանէ խալգընըն, Շիլէ գազասընտա Ավճը գօրուսու տէնիլէն մահալլէ իսքեանլարը խուսուսունտա գարար վէրիլմիշ օլտուղունտան, մուհաճիրինի մէրգումէյի Իսթանպօլա կէթիրմէք իւզրէ, վէքիլլէրի պուլունան Հիւսէյին էֆէնտի Պաթումա կիթմիշ տիր:

Տիւն, Եէտի-գուլէ խարիճինտէ Ռում միլլէթի խաստախանէսինին Թամիրինտէ Թօթլանմըշ օլան Թալէպան աթէշ թուհուր իտէրէք, պիր Թարաֆա սըրաեէթ իթմէքսիզին, մէզքիւր Թալաչ միւհէթէրէք օլտուղու հալտէ պասթըրըլմըշ տըր:

Պու քէրրէ Եվրոպատան Իսթանպօլա, Նոտէն խամինտէ մէշհուր պիր օբէրա խանէնտէսի կէլիպ, Պրուասան Թէաթրօսունտա իքի տէֆա իճրայի լուպիեաթ իթմիշ, վէ Պէյօղլու խալգը, միւմաիլէյհին սէսինի տինլէմէկէ գօշուշտուգլարը կիպի, Պօղազ իչինտէն վէ մահալը սայիրէտէն տախի բէք չօգ Ֆրէնքլէր, պու սէսի տինլէմէ.ք իչին Պէյօղլունա կէլմիշլէր տիր:

Միւմաիլէյհ, Բարիս, Լօնտրա վէ Իթալիանըն էն պիւյիւք Թէաթրօլարընտա սէսինի տինլէթմիշկի կիպի, չիմտի տէ Բէթրէսպուրկտան ավտէթլէ, Իթալիաեա կիթմէք իւզրէ Իսթանպօլտան կէչմէքտէ օլտուղունտան, պիր գաչ կիւն պուրատա գալմագ իւզրէ, Թէաթրօճուլարըն վուգու պուլան նիեազըրընը գապուլէ մէճպուր օլմուշ տուր:

Խանէնտէյի միւմաիլէյհ, 59 եաշընտա օլտուղու հալտէ, չէնտանտա 30 եաշընտա կէօրիւնմէքտէ տիր: Միւմաիլէյհ, հէր կիճէլիկի 100 ֆրանքըզ լիրասընա բազարլըգ իթմիշ օլուպ, լաքին պունտան Թէաթրօ խարճըի գարար իթմէյիպ, րիվայէթէ կէօրէ, իւչ կիճէսի հասըլաթ 300 լիրա, վէ իքինճի կիճէքի հասըլաթ, ղալիպա պունտան գլեաթէ օլմուշ տուր:

Քէնտիսի Ֆրանըզ օլուպ, Իթալիատա տօղմուշ տուր:

Պու կիճէ սապահա գարշը Նիշան Թաշընտա պիւյիւ.ք պիր էվ եանմըշ տըր:

Պաղտատ վիլայէթի տախիլինտէ, Նէճէֆ վէ սայիր մահալլէրտէ զուհուր իթմիշ օլան վէպա իլլէթինտէն, կէչէն հազիրանըն 15 ինճի կիւնիւնտէն պէրու վուգուաթ օլմատըղը ճիհէթլէ, Հալէպ վէ Շամ վէ Սէլահիյէ Թարաֆլարընտա, վէ Պասրատա վագը Քէրէնթինէլի պիտտէ իճրա իտիլմէքտէ օլան գարանթինա միւտտէթլէրինին, սէքիզ կիւնէ Թէնզիլ օլունտուղու, վէ մէվզու գօրտօնլար հազգընտա պագը Թէրթիպաթ իճրա իտիլտիկի, կէչէնլէրտէ իլան օլունմուշ իտի: Պու քէրրէ, Պաղտատտան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, համտ օլսուն, իլլէթի մէզքիւրէտէն, 36 կիւնտէն պէրու պիր էսէր օլմայըպ, Արապիսթանըն ումումի սըհհիեէսի պէր.քեմալ պուլուկի անլաշըլմըշ օլտուղունա պինաէն, վագ օլունմուշ գարանթինալարըն .քեամիլէն լաղվը, վէ գօրտօնլար հագգընտա օլան Թէրթիպաթըն, էվվէլ.քի կիպի իպգասը խուսուսլարընա, մէճլիսի սըհհիյէճէ գարար վիրիլէրէք, իճապը իճրա խալմիշ օլուղու, մէճլիսի մէզքիւր րիեասէթի Թարաֆընտան իլան խալմիշ տըր:

Մնակէան էֆէնտինին վէ շիւրէքեասընըն Թահթը իտարէլէրինտէ, վէ Իսթանպօլտա Տիրէքլէր արասընտա պուլունան Թէաթրօտա, էվվէլքի ագշամ, ագթէօրլէրտէն Ալէքսանեան էֆէնտինին էնտախթ իթտիկի գուրու սըգէ տօլու Թապանճանըն աթէշի, գազաէն քէնտի աղըզընա Թէսատիւֆ իտէրէք, աղզ վէ իւսթ տօտագլարընը, վէ տիլմաղընը եարալամըշ, վէ մէրգում, գուլէքանէա Թարաֆընտան Թէտավի իթտիրիլմէքտէ պուլունմուշ տուր:

Գարս Կէօմիւ.ք ճիվարընտա Աթիգ Ալի բաշա մահալլէսինտէ վագը պիր խանէտէ սաքինէ Զէրքէս Ֆաթմա Նամ խաթուն, իշպու չարշէնպիհ կիւնիւ, սաաթ պիր րատտէլէրինտէ եաթաղընտա մագթուլ, վէ տէրունինտէ պիր տէգանըը պըչագ պուլունտուղու կիպի, խանէ ալթընտա կիճէլի.ք էնթարիսինի կեյինմիշ պիր չախսըն տախի աոլմըշ օլտուղու խապէր վէրիլմէսի իւզէրինէ, իճրա գըլընան Թահգիգաթտա, աոլմըշ օլան չախս, մէզպուրէ Ֆաթմանըն զէվճի իքէն, պունտան 6 այ էվվէլ, մէզպուրէյի պօշամարագ, վէ էվվէլա գասապ օլուպ, չիմտի պօշտա կէզմէքտէ պուլունան Ասիթանէլի Խալիլ օլտուղու անլաշըլմաղըլ, վէ մէրգումուն, էլլէրիյլէ իւսթիւ, գան իլէ միւլէմմա, վէ մէզպուրէ տախի պօղազընտան .քէսիլմիշ կէօրիւլէրէք, պու հալէ նէզարէն, մէրգում Խալիլին, մէզպուրէյի գաթլ իթտի.քտէն սօնրա, քէնտիսինի աոտըղը անլաշըլմըշ, վէ պու ճինաեէթին սայիր ճիհէթլէրի, տէրտէսթի Թահգիգ պուլունմուշ տուր:

Տուրիէ տ'Օրիան ղազէթասընըն էօրօբ Նամ ղազէթատան նագլ իթտիկի պիր ֆըգրաեա նէզարէն, էվգաֆ նէզարէթի կէչէն սէպտ. աեընտա, պա իրատէյի Սէնիյէ, Պէյօղլունտա պէլէտիեէ տայիրէսի գարշըսընտա պուլունան միրի արսաեըը միւզայէտէյի աէնիյէ իլէ սաթմըշ, վէ միւշթէրիլէր Թարաֆընտան նէզարէթի մէզքիւրէ վէզնէսինէ բէյ վէրիլիպ, էմիր.ք խարէսինէ մուամէլէյի լազըմէ տախի իճրա գըլընմըշ, վէ պիր գաչ կիւնէ գատար սէնէտաթը գաթիեէլէրի վէրիլմէ.ք իւզրէ պուլունմուշ իսէ տէ, .քէյֆիյէթ Պապը Ալիյէ արզ օլունարագ, մէզքիւր արսալարըն խիլաֆը Նիզամ սաթըլտըղը պէեան օլունմուշ տուր:

Սէ.քիզ այտան պէրու միւշթէրիլէր, սէնէտաթը գաթիեէյի Թալէպ իթմիշ.լէրի հալտէ, խօթհնսալինէ մուվաֆֆագ օլամամագտա տըրլար: Միւշթէրիլէրին պազըլարը, Օսմանլը Թէպաասը օլուպ, պունլար տախի, եա արսանըն Թէսլիմինի, վէ եախօտ բէյին կէրի վէրիլմէսի Թալէպինտէ պուլունմուշլար իսէտէ, նէ՛ արսաեը ալմըշլար, վէ նէ՛ տախի բէյլէրինի իսթիրտատ իտէպիլմիշլէր տիր:

Արթա քէօբրիւսիւ իւզէրինտէ Թէէսսիս օլունան կէօմրիւ.ք գօրտօնու մէսէլէսինին, Իթալիա սէֆիրի գօնթ Գօրթինին Թէվասսութի սաԹանէսիյլէ Թէսվիյէ օլունտուղու, Լէվանթ Հէրալտ ղազէթասընտան նագլէն պագը ղազէթալարտա եազըլմըշ իսէ տէ, Ֆար տիւ Պօսֆօր, մէզքիւր հավատիսին չայի սահիհ օլտուղունու, վէ մէսէլէյի մէզքիւրէնին էլան հալը սալըրընտա պուլունտուղունու եազըեօր:

Արնավուտլուգ վէ Եէնի-չէհիր Թարաֆլարընա սէվգ օլունմագտա իւրէ, եվվէլճէ սիլահ ալթընա ալընմըշ, վէ պիր գըսմը մէզքիւր մէվգըլարա սէվգ օլունպուշ, տիկէր գըսմը եէնէ սիլահ ալթընտա, վէ ֆագաթ մէմլէքէթլէրինտէ վէ խակէլէլէրինտէ գալմըշ օլան պիրինճի, իքինճի վէ իւչիւնճիւ օրտուլի հիւմաեունլարա մէնսուպ ասաքիրի րէտիֆէ Թապուրլարընըն մէմլէքէթլէրինէ կէօնտէրիլմէլէրի խուսուսունտա էվվէլճէ իրատէյի չահանէ չէրէֆսուտուր պույրուլտուղունտան, պունլարըն, Թապուրլարը մէր.քէզլէրինտէ գալմըշ օլանլարընա, օլ վագըթ Թէր.քի սիլահ իթտիրիլիկի կիպի, Սամսունտան Մէրսինէ գատար, Դարատէնիզ իլէ Մարմարա վէ Ագտէնիզ իսկէլէլէրինտէ պուլունան Թապուրլար տախի մէմլէքէթլէրինէ կիթմէ.ք իւզրէ եօլա չըգարըլըպ, բէյ տէր բէյ խանէլէրինէ տէ գ.օյ վէրիլմէ.քտէ պուլունմագտա տըր:

Ասիրէն Զանագ-գալէ ալայլարըյլա, Դայսէրիեէ պիրինճի վէ իքինճի Թապուրլարը, վէ Ասըր Եօզկատ Թապուրու տախի մէր.քէզլէրինէ վասըլ օլմալէ, գարիեէլէրինէ իեատէ օլունմուշլար տըր: Պու հալտէ, Անատօլուտա սիլահ ալթընտա պուլունան Թապուրլար տա տաղըտըլմըշ, վէ եալընըզ Ռումէլինին պազը մէվգըլարընտա Թախլիէ օլունմագտա օլան արազիտէ, օն պէշ ալայ գատար ասաքիրի րէտիֆէ գալմըշ տըր քի, պունլար տախի եագընտա իատէ օլունմագ իւզրէ տիր:

Քիրասօնտան Դարա հիսարը չարգիսէ գատար գուսուր գալմըշ օլան Թարիգին իքմալի ինշաաթընա պաշլանըլտըղը, վէ պիր աեա գատար քիւշատը մէմուլ պուլունտուղու, վէ Թարիգի մէզքիւրուն էրզինճանա գատար Թէմտիտինէ տէվամ օլունաճաղը, իշիտիլմիշ տիր:

Շու էսնաաէ Չինին Շանկայ Նամ չէհրինտէ պիր Թէչէպպիւս իլէ մէչղուլ օլունմագտա տըր քի , էկէր մուվաֆֆագըյյէթ քեսպ իտէր իսէ, Չինտէ Թէգասուիւմ էֆքեարընա մուխալիֆէթ իտէնլէրէ պիր պիւյիւք տարպէ օլաճագ տըր ։ Շէօյլէ քի , չէհրի մէզքիւրտէ մուգիմ պազը Ինկլիզ Թաճիրլէրի , 1882 տէ , մէզքիւր չէհիրտէ պիր միւխթէլիթ սէրկիի ումումի Թէրթիպինի Թասավվուր իթմիշլէր տիր ։

Ինթիմալ տըր քի , իշպու քիւսԹախճա Թէչէպպիւսիւն պաշա չըգգաճաղընտան տօլայը չիւպհէ իտիլէճէք տիր , չիւնքի հէր նէ գատար Շանկայ չէհրի , Չինին պաշլըճա Թիճարէթ մէրքէզի իսէ տէ , ԱվսԹրալեանըն պիւյիւք չէհրլէրինտէ սաքին օլան Եվրօբալը էհալիսէ գըեասէն, չէհրի մէզքիւրուն Եվրօբալը էհալիսի բէք ազ տըր ։ Հալպուքի մէզքիւր Թասավվուրու տիւչիւնէնլէր , Ինկլիզ , Ալման վէ Ամէրիգան ֆապրիգաթօրլարը յըլա, Ագտէնիզին էթրաֆընտաքի մէմլէքէթլէր ֆապրիգաթօրլարընըն , քէնտի մալլէրինին սիւրիւմիւ իչին Չին չարշըսընըն քէնտիլէրինէ վիրէպիլէճէկի մէնաֆիյի ազիմէյի կիթտիքճէ անլամագտա օլտուգլարընը նազարը իթինաեա ալարագ , Թէչէպպիւսլէրինին մուվաֆֆագըյյէթի քեամիլէ քեսպ իտէճէկինէ կիւվէնմէքտէ տիրլէր ։

Չինլիլէրին նէ գատար չօգ իհԹիեաճլարը պուլունտուղու հէնուզ Եվրօբատա լաեըգըյլա պիլինմէտիկի կիպի , Չինլիլէր տէ , Եվրօբանըն վէ Ամէրիգանըն պինլէրճէ տիւրլիւ մալլէրինի պիլմէզլէր ։

Իշպու Նօգթայի Նազարըա , Շանկայտա միւխթէլիթ պիր սէրկիի ումումի իճտասը , էմթաա սահիպլէրիյլէ օ էմթաաեը սարֆ իտէճէք օլանլար պէյնինտէ պիր եագընլըգ քէյյատ իթմէկէ բէք միւսայիտ տիր, չիւնքի պու եագընլըգ , քիւրրէյի արզըն չարգ վէ ղարպ գըթալարը պէյնինտէ էմրի Թիճարէթին տահա զիեատէ ակթմասընա եարտըմ իթմիշ օլաճագ տըր ։

—

Րուսիանըն Կօլօս Նամ ղազէթասընտան աթիտէքի մալումաթը իսԹիխրաճ իտէրիզ.

Ցուլիսըն 8 ինէ միւսատիֆ օլան ճիւմաա կիւնիւ , Րուսիատա Ֆինլանտ քէօրֆէզի քէնարընտա վագը պիր գուլիպէտէ պէյթութէթ իտէն Տիմիթրի Միխաիլօֆ Նամ պալըգճընըն պիր էվլատը վաֆթիզ իտիլմիչ, վէ հէնուզ տօղմուշ օլան պու չօճուղա Րուսիա իմբէրաթօրիչասը սաղտըճ (կնքամայր) օլմուշ տուր ։

Ցունիւսըն 13 ունճիւ կիւնիւ , ագչամըն ալաֆ. սաաթ 4 րատտէլէրինտէ , իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչա հազրաթը , պէրապէրլէրինտէ վէլիի ահտ կրան տիւգ Ժօրժ Ալէքսանտրօվիչ, վէ կրան տիւգ Ալէքսիս Ալէքսանտրօվիչ պուլունտուգլարը հալտէ , Բէթէրհօֆ սէրաեը ճիվարլարընտա քեայըն Պօպիլօք գարիեէսի սաքինլէրինտէն չիֆթճի վէ պալըգճը Ժան Միխաիլօֆուն գուլիպէսինէ պիր վիզիթա վիրմիշլէր տիր ։ Մէրգում պալըգճընըն ֆամիլեասը , քէնտի գարըսը Բրասգօվի Իվանօֆնա , էվլատլարը Տիմիթրի , պունուն գարըսը Բրասգօվի Բէթրօֆնա , վէ ինթիեարըն իչ նէֆէր Թօրունլարը , 8 եաչընտաքի Եէկօր , 4 եաչընտաքի Րօման վէ յունիւս 18 տէ տօղմուշ վէ յուլիւս 3 տէ վաֆթիզ իտիլմիչ օլան Ալէքսանտրատան իպարէթ տիր ։ Էվին իտարէսի Ժանըն վէ օղլունուն եէտինտէ օլուպ , պապա վէ էվլատ քէօրֆէզտէ ազ լիէ պալըգ ավլարլար ։ Պունլարըն հալի օտուգճա րահաթ օլուպ , Ժան Միխաիլօֆ չալըշգան վէ ղաեէթլէ Նամուսլու պիր քիմսէ տէյի Թանըլմըշ տըր ։

Իմբէրաթօր վէ ֆամիլեասը , յունիսին օնունճու կիւնիւ , Միխաիլօֆուն իգամէթ իթտիկի մահէլլի Թէշրիֆ իթմիշլէր իսէ տէ , օլ կիւնիւ մէրգում պալըգճընըն ֆամիլեասընտան հիչ պիր քիմսէ , իմբէրաթօրու կէօրմէք իգպալ վէ չէրէֆինէ Նայիլ օլամամըչ տըր ։ Իչ կիւն սօնրա , եանի յունիս 13 տէ , խանէտանը իմբէրաթօրի , օրալարա Թէքրար զիեարէթէ չըգտըգընտան, Ժան Միխաիլօֆ վէ Թէքմիլ ֆամիլեասը , պիւյիւք վէ քիւչիւք , միւչարիլէյհիմին իսթիգպալլէրինէ կիթմիշլէր տիր ։ Իխթիեարէ Բրասգօվի Իվանօֆնա , Րուսլարըն ատէԹինճէ, պիր բարչա էքմէք վէ Թուզ ալըպ , իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչա հազրաթըընա կէօթիւրիւպ Թագտիմ իթմիչ տիր ։ Միխաիլօֆ ֆամիլեասը , Ֆինլանտ Նէհրինէ եագլաշտըղընտա , իմբէրաթօրուն , օ մահէլլտէ պուլունան պիր քիւչիւք եօգուշու չըգտըղընը կէօրմիւշ տիւր։ Իմբէրաթօրուն արգասընտան իմբէրաթօրիչա , եաս էլպիսէսի կիեինմիչ օլարագ , կէլտիկի կիպի , էվլատլարը տա պահրիեէ գըեաֆէԹինտէ իմիչլէր ։ Պալըգճընըն ֆամիլեասը , իմբէրաթօր վէ իմբէրաԹօրիչաեը կէօրիւր կէօրմէզ , քեաֆֆէթէն տիզ չէօքմիւշլէր, վէ աեաղա գալգմալարը իչին վագը օլան էմրի իւզէրինէ , աեաղա գալգըպ , Բրասգօվի Իվանօֆնա, միւէսսիր պիր սէտա իլէ , «էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի , իշպու էքմէկի վէ Թուզու գապուլէ հիմմէթ իտինիզ» տէմիչ, վէ իմբէրաթօր , իշպու Թէքլիֆէ սուրէթի հասէնէտէ վէ ինթիեարէ գատընա պէեանը Թէչէքքիւրլէ մուվաֆֆագաթ իյլէտիքտէն սօնրա, ինթիեար պալըգճըեը , ֆամիլեասը հագգընտա իսթիֆսար իյլէմիշ, վէ պատէհու Տիմիթրի Միխաիլօֆա տէօնիւպ, վէ իքի քիւչիւք չօճուգլարը կէօսթէրէրէք , «պունլար սէՆին էվլատլարը՞ն մը տըր» տէեու սօրտուղունտա , մէրգում տախի , «էվէթ, էֆէնտիմ, պէնիմ էվլատլարըմ տըրլար , վէ իլէրուտէ սիզին սաքէրլէրինիզ օլաճագլար» տէեու ճէվապ վէրմիչ, վէ Բրասգօվի ԻվաՆօֆնա տախի , «էֆէնտիմ , ֆագիրխանէմիզի տախի Թէշրիֆէ հիմմէթլէ , գուլլարընըզըն սաատէթինի իգմալ պուեուրունուզ» տէտիկինտէ , իմբէրաթօր , իշպու իքինճի Թէքլիֆի տախի հիւսնի սուրէթլէ գապուլ իթմիչ, վէ իմբէրաթօրիչաեը գօլթուղունա ալարագ , Ժան Միխաիլօֆուն գուլիպէսինէ կիրմիշլէր տիր ։ Միւշարիլէյհիմանըն կիրտիքլէրի օտա , Թէմիզճէ , վէ տիվարլարը քեաղըտլը , վէ տէօչէմէ Թագըմլարը գօեու պիր գումաշտան օլուպ , Ժան Միխաիլօֆուն Թագտիմ իթտիկի գօլթուգ սանտալէսինէ վէ գանապէեէ օթուրմուշլար տըր ։

Իմբէրաթօր , Ժան Միխաիլօֆուն եաշամասը վէ պալըգճըլըգը Թարզլարը հագգընտա մալումաթ իսթէմիշ, վէ Միխաիլօֆ մուվաֆֆըգ ճէվապլար վիրէրէք , պալըգ ավը իչին միւնասիպ օլան մահէլլէրի տէ իրաէ իթմիչ տիր ։ Իմբէրաթօրիչա տախի, Տիմիթրի Միխաիլօֆուն գարըսընըն համիլէլէկի խալի իւէրլէմիչ օլտուղունու կէօրէրէք , տիւնեաեա կէլէճէք օլան էվլատընա սաղտըճ օլմագլըղա , Թարիֆ օլունմազ պիր համիյյէթլէ արզու պէեան իթմիչ, վէ չօճուղուն տիւնեաեա կէլտիկի կիւն , քէնտիսինէ պիլտիրիլմէսինի էմր իթմիչ տիր ։

Միւշարիլէյհիմանըն ավտէթլէրի զէման , պալըգճընըն Թէքմիլ ֆամիլեասը Թէքրար տիզ չէօքիւկիւնտէն, իմբէրաթօր աեաղա գալգմալարընը , իքինճի տէֆա օլարագ էմր իթմիչ, վէ իմբէրաթօրիչա տախի , Տիմիթրինին գարըսընա , քէնտի համիլէլիգ հալի , զիեատէ իհԹիեաթ իւզրէ պուլունմասընը իճապ իթտիրիկինտէն , աեաղա գալգմասը իչին պիզզաթ եարտըմտա պուլունմուշ տուր ։

Պու մէնզարէ հէնկեամընտա Միխաիլօֆ ֆամիլեասը մէսէրրէթ հիսս իթմէքտէ իտի , ատէթա բիւեա կէօրմէքտէ օլտուգլարընը զանն իթմէքտէ պուլունմուշլար տըր ։

Ցունիւսըն 18 ինճի կիւնիւ Տիմիթրինին գարըսը սալիմէն տիւնեաեա պիր էրքէք էվլատ կէթիրիպ , իսմինէ Ալէքսանտր գօնուլմուշ , վէ պէօյլէ պիր սաատէթի հալ իչինտէ տիւնեաեա կէլմիչ օլան պու չօճուղուն յուլիս 3 տէ վաֆթիզի իճրա իտիլմիչ տիր ։ Իմբէրաթօրիչա քէնտի Թարաֆընտան վէքեալէթէն , եավէրի հարպ ժէնէրալ գօնթ Վօրօնցօֆ–Տաշգօֆու կէօնտէրմիշ տիր. միւմաիլէյհ ինքահայրըգ վազիֆէսինի տախի իֆա իթմիչ տիր ։ Միւչարիլէյհա, վաֆթիզէ պիր հէտիեէ օլմագ իւզրէ , չօճուղուն վալիտէսինէ կիւմիւչտէն պիր չայ Թագըմը կէօնտէրմիչ տիր ։

Պու կիւնլէրտէ , իմբէրաթօր , Բէթէրհօֆ ճիվարլարընտա Պապիկօնի քէօյիւնէ տախի զիեարէթէ կիթմիչ , վէ Թարլալարտա չալըշմագտա օլան քէօյլիւլէր իլէ կէօրիւշմիւշ տիւր ։

Ցուլիսըն 6 ճը բազար իրթէսի կիւնիւ , ագչամըն սաաթ 4 րատտէլէրինտէ , իմբէրաթօրիչա , վէլիի ահտ կրան տիւգ վէ կրան տիւգ Ժօրժ Ալէքսանտրօվիչ իլէ պիրլիքտէ , Բէթէրհօֆ Թարաֆլարընտա ատ իլէ պիր սէյրահաթ իթմիչ տիր։

—

Ղազէթալարտա օգունտուղունա կէօրէ , չու արալըգ Րուսիանըն Սիպէրիա գըթասընտա , հայվանաթտա գուհուրա կէլէն պիր Նէվ եումուրճագ իլլէթի զուհուր իթմիչ օլտուղունտան , իթթիխազ օլունան Թէտապիր , եալընըզ իլլէթին մէզքիւրէնին տէֆինէ միւնհասըր օլմաեըպ , մէզքիւր իլլէթին Թէքրար զուհուրընի մէնն իյլէմէք իւզրէ չալըշըլմագտա իմիշ ։ Պիլճիւմլէ հէքիմլէրէ վէ էքսէր ղազէթա օգուեանլարա մալում օլտուղու իւզրէ , հայվանըն պաղը Թէհասուրլէրիյլէ , մէզքիւր խասթալըգ պաղը մահէլլէրտէ գուհուրա կէլիր ։ Պու իլլէթ , հէմէն հէր սէնէ , ազ չօգ չիտտէթլէ , Նօվկօրօտ , Բէթրէսպուրկ , վէ Օլօնէց էեալէթլէրիյլէ , Թվէր վէ Եարօսլավ էեալէթլէրինին պիր գըսմընտա հիւքիւմմիւնիւ իճրա իտէր ։ 1853 , 64 , 67 վէ 68 սէնէլէրինտէ , իլք պահար եաղմուրլարը բէք քէսրէթլի օլուպ , սըճագլար տախի զիեատէճէ տէվամ իթտիկինտէն , խասթալըգ օլ տէրէճէ քեսպի չիտտէթ իթմիչ տիր քի , օ սէնէլէրտէ Թագրիպա 100 պին րէս հայվանաթ Թէլէֆ օլմուշ տուր ։

Օլ Թարիխլէրտէ , Րուսիանըն տայիրէյի սըհհիէ Նազըրը տօգԹօր Բէլիգան Թարաֆընտան վուգու պուլան պիր Թէքլիֆ իւզէրինէ , մէզքիւր իլլէթէ գարշը իթԹիխազ օլունաճագ Թէտապիրի Թէտգիգ վէ Թէզքիր իթմէք իւզրէ , մուալլիմին վէ էրպապը ֆէննտէն միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն Թէչքիլ օլունմուչ , վէ պու գօմիսիօն , արիզ ու ամիգ Թահգիգաթ վէ միւտաքէրաթտան սօնրա , պու իլլէթի տէֆ ու իզալէ իթմէք իչին , իլլէթին հիւքմ սիւրտիւկիւ մահէլլէրտէքի պաղըճ մահէլլէրի գուրուլթմագլըգ լազըմ կէլտէ օլտուղունու գարարլաշտըրըմըչ տըր ։ Ալմանիա վէ Ֆրանսատա տախի պու մուամէլէթըն իճրա իթմէսիյլէ , պու միւհիմ հայվան խասթալըգլարը միւնտէֆի օլմուշ տուր։ ՀամԹա Րուսիանըն պաղը ճիհէթլէրինտէ տախի , պաղըգ եէրլէր Թամթհիր իտիլիպ , գուրուսուլմաքլըլա , վէ եախօտ մէզքիւր մահէլլէր էքսիտիլմէսիյլէ , հայվանաթ խասթալըգլարը տա , Թամամէն պաշմըչ տըր ։ Լաքին հէր նէ սէպէպէ մէպնի իսէ , մէզքիւր գարար վէ ամէլիաթ , Բէթրէսպուրկ , Նօվկօրօտ վէ Սիպէրիա էեալէթլէրինտէ իճրա օլունմամասը յըլա , օրալարտա հէնուզ հայվան խասթալըգլարը իճրայի հիւքմ իթմէքտէ պուլունմագտա տըր ։

ԱՄԷՐԻԳԱՃԱ ՄԱԼՈՒՄԱԹ

ԱՅՕՎԱ ԷԵԱԼԷԹԻ

(Մ[illegible] 469 [illegible] ղէթէ)

Այօվա էեալէթինին պազը ճիհէթլէրի իւզէրինէ , պունտան էվվէլքի պէնտէրինտէ մուխթասարէն պազը մալումաթ վէ Թաֆսիլաթ պէեան իթմիշ իտիք ։ Օ Թարաֆլարա կիտէն մուհաճիրլէրէ , պիր գումպանեա Թարաֆընտան օլունան հիւսնի գապուլիյէթ , Թէշվիգաթ , վէ մատի վէ մանէվի եարտըմլարըն, Նէ չէյլէրտէն իպարէթ պուլունտուղունու , պու տէֆա տախի եինէ օ ճիվարտա , սայիր պիր գումպանեաՆըն Նէշր իյլէմիշ օլտուղու պիր քիԹապտան , պազը մալումաթ իսԹիխրաճ օլունարագ , օգուեանլարա վէ էհլի մէրագ պուլունանլարա արզ օլունուր ։ Պու գումպանեա տէր քի , պու աեէմտէ , չօգ տէֆա , ինսանլարա , էօյլէ Թէսատիւֆ իտէր քի , քէնտիլէրի ասլա պիր գուսուրտա պուլունմամըգլարը հալտէ, մալիմ վէ Նամալիւմ պազը Թէէսսիւր էսպապընա մէպնի , պու ալէմտէ րահաթ կէչինէմէզլէր ։ Պէօյլէ ատէմլէր , հէր Նէրէտէ պուլունուրլար իսէ պուլունսունլար , պիր քէրրէ ֆըրլանըպ էմրաֆը կէօղտէն կէչիրմէլի տիրլէր, վէ տէ յիւքի , սէֆիլ օլտուղու մահէլտէ , ահ ու վահ իլէ չիւրիւմէլի տիրլէր , պէօյլէլէր իչին , տէր օ քիթապ , պիր գումպանեա Թէչքիլ իթտիք քի, քէնտի ազ սէրմաեէլէրի իլէ , Թօբրագ սահիպի օլսունլար, վէ քէնտի քէնտիլէրինէ չալըշըպ , էօրիւքտէն գուրթուլսունլար։ Պու գումպանեա էվվէլա, կէլէն մուհաճիրլէրի իգամէթ իթտիրմէք իւզրէ , պիր ճէսիմ մահէլ պինա իթտիրմիչ օլուպ , մուհաճիր Թէրէնտէն տիւշէր չէգ տըղը կիպի , չօլուգ չօճուգլու իլէ , օ պինա իչինտէ մուհաֆագա օլունուր , պատէհու , խիթէնիլէն միգտար տրաղըի , եէտի սէնէ վատէ , վէ ճիւզի պիր ֆայիզ իլէ ալապիլիր . պունլարտան մաատա , խիթէնիլէն պօյտա վէ պիչիմտէ , գումպանեա պիր էվ տախի եափըրըր , պէտէլի տէօրթ սէնէտէ էօտէնիլմէք չարթըլէ, վէ հաթԹա , գումպանեատան ալընան տրաղըլին , իլք սէֆա իչին , չիֆթ սիւրմէք վէ սայիրէսինի գումպանեա տէրիւհտէ իտէր , պունլարտանտա պաշգա , արզու իտէն օլուր իսէ , տէմիրպաշ հայվան տախի վիրիր ։ Ալթիւսքի չարթլար իլէ , մէսէլա , 200 եախօտ 2,000 րէս հայվան (հայվանաթը իտարէ իտէճէք մէրթէպէ գուտրէթ , վէ Թէճրիւպէ օլտուղու հալտէ , օն պին րէս հայվան տախի ալընապիլիր) վէրիր գումպանեա ։ Պու հայվանլարը օթլաթմագ , պէսլէմէք , վէ մուհաֆազա իթմէք մուհաճիրէ այիտ օլուպ , խալքի արազի բէք չօգ պուլունտուղունտան , պիր իքի չօպան մէսարիֆինտէն մաատա , պիր բարաեա պիլէ միւհթաճ օլամազ ։ Պու հայվանլար , իչ վէ եախօտ պէշ սէնէ զարֆընտա , եիւն , տէրի վէ սիւտլէրինին հասըլաթը իլէ , քէնտի քէնտիլէրինի պէսլէտիքտէն պաշգա , մուհաճիրէ տախի պիր եուվարլագ սօմա Թէմէթթիւ պըրագըրլար , հալպուքի , զիրա օլուՆան իւչ վէ եախօտ պէշ սէնէ վատէ խիթամընտա, հէր գաչ րէս հայվան մէվճուտ վար իսէ, Նըսֆը գումպանեաեա , վէ տիքէր Նըսֆը տախի մուհաճիրէ այիտ տիր ։ Պու իչ պէշ սէնէ զարֆընտա , հայվանաթտան հասըլ օլան սիւտ , բէյնիր , տէրի , վէ եիւն պէտէլլէրէ , մուհաճիրատէն պաչգա քիմսէնին հագգը եօգ տուր։

Պու գումպանեանըն , Ալկօնա Նամ գարիեէնին իթթիսալինտէ , 8 եախօտ 10 պին տէօնիւմ մըգտարը խալի արազիսի օլուպ , պունլար , բարչա բարչա սաթըլմագ իւզրէ տիրլէր, Ալկօնա տէնիլէն գարիեէնին , նէ եօլտա չէյ օլտուղու անլաչըլմագ իչին , տէրիզ քի , 1,500ի միւթէճավիզ էհալիսի պուլունուպ , Այօվա էեալէթինտէ , էմսալի պուլունմաեան պիր [illegible] (մահքէմէ ․․․). վէ իքի գըթա հէր կիւնլիւք ղազէթա, մէքթէպլէր, վէ քիլիսէլէր, օթէլլէր, վէ բէյնիր, վէ Թէրէ եաղը ֆապրիգալարը, վէ քէթէն Թօխումու եաղը չըգարաճագ ֆապրիգա , վէ ուն տէկիրմէնի , վէ ղայրիհիւմ , վէ ղայրիհիւմ , մէվճուտ տուրլար։ Ալկօնա գարիեէսինտէն , պիր սէնէ զարֆընտա չունլար հասըլա կէլիպ , չըմէն տըֆէր արապալարը իլէ խարիճէ կէօնտէրիլմիշլէր տիր , տախիլի գարիեէտէ սարֆ օլունանլար , չիւբհէսիզ պունլարտան տիշարը տըր, եանի

168 արապա (չըմէնտըֆէր արապասը) պուղտայ , 27 արապա եուլաֆ , 16 արապա քէթէն Թօհումու, 181 արապա տօմուզ , 55 արապա սըղըր , 41 արապա Թէրէեաղը , 7 արապա բէյնիր , վէ ղայրիհիւմ հայըա՞ն օլաճագ հասըլաթ . . .

Մալում օլտուղու իւզրէ , Այօվա էեալէթի , Շիգակօ չէհրինտէն անճագ 20 սաաթ ուզագլըգը օլուպ, Շիգակօ իսէ , Ամէրիգանըն Պաթը էեալէթլէրինին ճիւմլէսինին բիեաչասը օլտուղունտան , Շիգակօեա կէօնտէրիլէն հէր Նէվ էրզագ վէ էշեա, անինտէ սաթըլըպ, բարասը ալընապիլիր ։

Չիւրրինի կէչմէքտէ օլտուղումուզ գումպանեանըն սաթըլըգ արազի պուլունտուղու մահէլլէրտէ, կէչինմէք ղաեէթլէ ուճուզ օլուպ , պիր գատըն վէ պիր էրքէք տէօրթ չօճուգ իլէ սէնէտէ 30 , վէ էն չօղու 40 լիրա իլէ բէք րահաթ կէչինէպիլիրլէր, հէլէ քէնտի Թարլասընտան զախիրէսինի , վէ հայվանաթընտան տախի բէյնիրինի , եաղընը , վէ սիւտինի չըգարան պիր ֆամիլեա , 40 լիրաՆըն պիր րուպու իլէ պիլէ բէք ալէա կէչինիր ։

Այօվա էեալէթինտէ , պիր ֆամիլեանըն պէչ էվլատը պուլունմաղը հալտէ , իգամէթ իթտիկի մահէլլտէն իքի միլ մէսաֆէճէ գատար , էկէր մէքթէպ եօգ իսէ , ֆամիլեա քէնտի չօճուգլարընըն Թէրպիեէսի իչին , հիւքիւմէթտէն պիր հօճա Թալէպ իթմէկէ հագգը վար տըր , վէ անինտէ կէօնտէրիլիր մէճճանէն օլարագ ։

Վէ եինէ , էկէր իքի իւչ ֆամիլեա պիրլէչէրէք , օնպէչ չօճուգ Թօպլանտըգը հալտէ , իսթէտիքլէրի մահէլտէ, մէճճանէն պիր մէքթէպ ին-չասը իլէ պիրտէ հօճա Թայինի Այօվա էեալէթի Նիզամնամէսի իգԹիզասընտան տըր ։

Պէօյլէ պիր մէմլէքէթ , իլէրկիլէմէզ նէ՞ օլուր ։

Այօվատա Թէչքիլ օլունմուշ օլան պու գումպանեա , քէնտուսէ միւրաճաաթ իտէն մուհաճիրլէրէ , Թավսիեէ իյլէտիկի էվլէրին խարիթալարընը տախի Նէշր իթմիշ օլտուղունտան , պունլարտա կէօրիւնէն րէսիմ կէօրէ, 3 օտա եօգարը գաթտա, պէհէրի 12 գատէմ էնինտէ վէ 16 գատէմ պօեունտա , վէ 5 գատէմ եիւքսէքլիկինտէ , վէ մաթպախ վէ ամպարըի միւքէմմէլ օլտուգլարը , … սըվալը վէ քեաղըտ եափըշտըրըլ… օլուպ , վէ հէր վէճհ իլէ , հէ… իչինէ կիրմէճէ հազըր օլտուղունու… լան իթմէքտէ տիր . վէ պունու… ֆիեաթը 80 լիրա տըր ։

Տիկէր պիր խարիթա մուճիպ… ճէ , տահա մուհթազամ պիր … տախի 120 լիրաեա ինշա իթտիր… տէ իմիշլէր . ֆագաթ , էկէր եա… Նըզ պիր գաթ իւզէրինէ քէօյ է…

...ղէրէգէ եարըրըլմագ արզու օլունուր իսէ, 30 տան 50 լիրաեա գատար բէգ չիրին պիր էվ եարըլապիլիր իմիշ։

Գումբանեանըն նէշրի իթմիշ օլտուղու էվրագտա, չու գիւրուէքի էյմիլ կէօրիւլմիւշտիւր, վէ պունա իլավէթէն սայիր պաշգա ճէտվէլլէր տէ վար իսէ տէ, պիզ պու տէֆալէք, եալընըզ պիրինի, վէ պու տա էն տուն ֆիյաթ իլէ օլանը եագմագլըղը մինասիպ կէօրտիւք, չիւնքի, պու ճէտվէլտէ կէօսթէրիլէն արազի տէօնիւմիւնէ զամ իթտիքտէ, սայիր մէսարիֆլէրիտէ, օ նիսպէթ իւզրէ իլավէ իթմէք լազըմ կէլէճէկի գոլայճա քէշֆ օլունապիլիր․

Եանի, 80 տէօնիւմ արազի, պէհէր տէօնիւմիւ 6 չար տօլարտան իտէր 480 տօլար, վէ 4 օտալը պիր էվ, ճէման 300 տօլար, վէ 20 տէօնիւմ արազի չիֆթ սիւրմէք իչին, տէօնիւմիւ 3 տօլարտան 60 տօլար քի, ճէման 840 տօլար տիւմէք օլուպ, վէ պունլարտան տէօրթտէ պիրի բէշինէն էօտէնիլէճէկլինտէն, եալընըզ 42 ատէտ Ինկիլիզ լիրասը վիրիլմէկլինտէ, պիր ատէմ 168 լիրալըգ արազիեէ, վէ էքիլմէք իչին հազըրլանմըշ Թօբրագա վէ պիր տէ էվէ մալիք օլաճագ տըր, վէ պագըը գալանըը տախի, իքինճի սէնէտէն պաշլաեարագ, վէ հէր սէնէ 17 լիրա վէ քիւսուր էօտէնէճէք, եալընըզ եէտի սէնէ զարֆընտա, Թէքմիլ մալ վէ միւլք սահիպի օլաճագ տըր։

Պիր ֆամիլեանըն նավլուն մէսարիֆի, հայվանաթ, վէ ալէտաթ վէ էտէվաթը ճիւմլէսի պիրլիքտէ, եագարքի իլան իւզրէ, 200 տէն 250 լիրաեա գատար իլէ փէք գոլայ պաշլանըլապիլիր իմիշ։

Շուրասընըտա ունութմամալըըմ տըր քի, ալէօռնիյէ պիր ֆամիլեա իչին 40 տէօնիւմ արազի կիֆայէթ օլունմագտա օլտուղունտան, եագարքի իլան իւզրէ, 80 տէօնիւմ արազիեէ մալիք օլունտուգտան սօնրա, պիր միքտարընը սայիրլէրինէ ֆիրուխթ իթմէք, եօխտէն պէրու ատէթ օլուպ, վէ պու տա մուհաճիրլէրին էն պիւյիւք իւմիտլէրի օլտուղունտան, էմլաքլէրի իլէ մալիւմ տիւր քի, պու կիւնքի կիւն, գումբանեատան պէհէր տէօնիւմիւ 6 տօլարա ալընան արազինին, 7 սէնէտէն սօնրա, եանի պէտէլի էօտէնէճէկի կիւն սահիպ օլտուղու սրսանըն պէհէր տէօնիւմիւ, 30-40 վէ չօգ տէֆա 60 տօլարա սուհուլէթ իլէ սաթըլըր․ Նասըլքի, պու ճիվարլարտա, վէ գումբանեանըն արազիսի իթթիսալինտէ պու կիւնքի կիւն տէօնիւմիւ 50 տօլարտան էքսիք արազի պուլմագ միւմքին տէկիլ տիր։

Մ[illegible] Թօբհանէեան։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆ
ՕՐՄԱՆԵԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ

(Մանզումէի 4698 Նումերոյին տե՛ս)

«Ոսկին լոյս և արծաթը լոյս։» Այսպէս է սկսում Օրմանեան վարդապետը իր գրութիւնները, յաւակնութիւն ունենալով այդ երեք անիմաստ, անկարգ և անկանոն յօդուածներով լուծել այն խնդիրը, որ ասվում է արուեստավարժական խնդիր։ Նախ և առաջ շատ փափաքելի կ'լինէր, եթէ յիշեալ վարդապետը «կորցնելով իր բանաստեղծական ախորժակը,» ինչպէս ինքը ասում է, չ'յայտնէր մի աւելի սաստ ախորժակ, քան թէ բանաստեղծականը, այն է, ախորժակ մի հասարակ տիրացու ֆանտազիորի, սկսելով իր գրուածների հէնց առաջին տողերը «լոյսի» անունով։ Չ'կայ գուցէ մի ուրիշ աւելի թըշուառ աշխարհ, ուր տեղ այնչափ առատ և փարթամ կերպով շռայլվէին «լոյս», «լոյս» բառերը, որչափ քանակութեամբ դուրս են թափվում այդ բառերը Կ. Պօլսի խումբ մի «տիրացուներին» բերանից, սակայն դժուար թէ կայ միեւնոյն ժամանակ այնպիսի աշխարհ, որ տեղ լինէր այնչափ մեծ քանակութիւն իդիօտների, որչափ այս «երջանկութեան քաղաքի» մէջ, չ'նայելով որ այդ իդիօտները վայելելիս լինեն իրանների մէջ «մեծ մանկավարժի,» «մեծ բանաստեղծի», «մեծ գրասէրի» անուններ։ Այս է երեւի ամեն տեղի բնական օրէնքը, որ խեղճերը կ'սիրեն խօսել միշտ հէնց այն նիւթերի վրա, որոնք երբէք հասանելի չեն եղած նոցա ուղեղի կարողութեան․․․։

Հիմայ թողնենք, որ Օրմանեան վարդապետը ինքը խօսէ։ «Արուեստից յառաջադիմութիւնը տեղական պէտքերից համեմատութեամբ կ'ընթանայ, և եթէ տեղացին եւրոպական [illegible] չգործածէր, այլ կարմրագոյն [illegible], դրամ վաստակելու և հաց ճարելու միջոցն եւրոպական կօշկակարութիւնը չէ, այլ նախաձեւ կօշկակարութիւնը։ Եթէ տեղացին եւրոպական [illegible] չ'հագնիր, այլ տեղական [illegible], ՀԱՑ ՃԱՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ պէտք է կա՛յ գործել և ոչ դայն։ (Հաց ճարելու համար է ասում Օրմանեան վարդապետը, մի՛ մոռանաք, մինչդեռ ըստ երեւութին նա մտադիր է մեզ դէմ խօսել...)։ Ձեմ կարծեր թէ մեր նոր արուեստասէրները, Հայուն հացը ապահովելու համար հարկ դատեն, որ Հայաստանցի համայն Հայք, Թուրք և Քիւրդք, իրենց ճաշակը փոխեն (ո՞ւմից և ե՞րբ լսեցիք դուք այդ, վարդապե՛տ), իրենց հագուստին ձեւը թողուն (Տէր Աստուած, այս առաջնորդը դեռ է խօսում, մի՞թէ Կ. Պօլսի տիկինները ինձնից չնեղացան հէնց նորա համար, որ ես վրատահութիւն ունեցայ [illegible] հետեւելու մէջ յանդիմանել նոցա), իրենց գործածած նիւթերը այլայլեն, «որպէս զի նոր արուեստ նոր շահ ունենան...։» Ուֆ, վերջապէս վերջացաւ մեր «գիտնական» վարդապետի դելը. ընթերցո՛ղ, Աստուած սիրես, արդեօք լսե՛լ ես կամ կարդացել Մանզումէի էֆքեարի մէջ ամբողջ 2-3 ամիս հրատարակվող մի Ռուսիացի մարդու յօդուածները, որոնց ստորագրողը կրում է Գրիգոր Նիկողոսեանի անունը։ Եթէ կարդացել ես, ուրեմն հոգի՛դ սիրես, ի՞նչ կարծիք պիտի ունենաս Օրմանեան վարդապետի յիշողութեան և ուղեղի վրա. մի՞թէ այսչափ ամիսներ իմ ասածն էլ հէնց այն չէ՞ թէ՝ զարգացնելով մեր Հայրենեաց մէջ մնացած արուեստները, տեղական պայմանների համեմատ, հեռու մնանք սակայն Եւրոպական [illegible], [illegible] և [illegible] և մեր տունը քանդող ու ապագան խորտակող բոլոր շռայլ զարդերից. ի՞նչ է խօսում այժմ Օրմանեան վարդապետը, ջանալով ընդդիմախօսի լեզու բռնել իմ ասածների դէմ. մի՞թէ ես խրատունք չ'ունէի՝ մի քանի անգամ ասելով թէ Կ. Պօլսի խումբ մի մարդերու գլխի մէջ մի ծակ կայ, որտեղից թափանցիկ քամիի պէս, խելքն դուրս են վազում մարդու ասածները....։ Վարդապե՛տ, դուք ինքներդ գիտէ՞ք արդեօք թէ ի՞նչ նիւթի վրա էք խօսում և վիճում ինձ հետ. կարդացե՞լ էք արդեօք թէ իմ և թէ սօկիթոր Փէշթիմալճեանի յօդուածները, որ այս օր Խօր վիրապից նոր դուրս եկածի նման բաներ էք խօսում. բայց լռենք կարինոյ «գիտնական» առաջնորդին։

«Սակայն մի՞թէ հիւրի՞նն է միայն, ուր Հայ մատունք կը գործեն։ Գրեթէ ամեն տեղ և ամեն քաղաք իրեն յատուկ մէկ գործուած մ'ունի (ո՛, մի՞թէ, վարդապետ, ղո՞րդ էք ասում, այս ինչ տեսակ չլսված նորութիւններ էք աւետում մեզ Հայաստանից, չնայելով որ այդ մասին երեք ամիս է գրվում է «Մանզումէի» մէջ), Բարբերդի [illegible] (երեւում է որ մեր վարդապետը [illegible] է ուղեցել ասելու), Արաբկիրի [illegible], Տիարպէքիրի [illegible], Երզնկայի [illegible], Կարնոյ [illegible], Վանայ [illegible], Բաղէշայ [illegible], շատ ընտիր և շատ գեղեցիկ ստտայնութիւններ են, որք կրնան մրցիլ հաստատութեամբ Եւրոպայէն եկող նմանօրինակ գործուածոց հետ...»։

Վարդապե՛տ, խղճացէ՛ք կամ ինձ վրա, այսչափ յուսահատութեան չհասցնելով Կ. Պօլսի մէջ «գիտնական» համարվածների տրամաբանութեան վերաբերմամբ, կամ խղճացէ՛ք ձե՛զ վրա, այսչափ ծիծաղելի անելով ձեզ առողջամիտ հասարակ դասակարգի առաջ, որի միջից յուսով եմ առնուազը մի քանի հարիւր մարդ կարդացած ու մարսած լինի իմ յօդուածները։ Օրհնվա՛ծ մարդ (այն էլ երկու անգամ), ձեզ ո՞վ ասեց թէ Հայաստանի մէջ արուեստների միայորդ [illegible] չկայ. մի՞թէ մեր [illegible] յօդուածների մէջ մենք ուրիշ բան էինք քարոզում բացի այն, թէ Հայ ազգի դարեւոր գոյութիւնը երկրագործութեամբ և արուեստներով է պահպանվել, վասնորոյ հարկաւոր է, որ նորա ներկան և ապագան էլ նոյն փրկարար ճանապարհի վրա դնվի։ Վարդապե՛տ, չնեղանաք ինձնից, բայց ես հաստատապէս կարծում եմ, որ դուք լէտարգիայից (մահաքունից) նոր էք վեր կացել, այլապէս ինչպէ՞ս կարելի էր, որ կամենալով ինձ հակառակել, դուք բերէիք աւելի մանրամասն ապացոյցներ և տեղեկութիւններ ի հաստատութիւն իմ ասածների, քան թէ ես կարողացայ այդ անել։ Ո՛ վարդապե՛տ, վարդապե՛տ, վերջացնե՛նք այս տեղ, հերիք է... Աւելի արդիւնաւոր է, որ համբերութիւնս ժողովեմ կրկնել ձեզ այն, որ երեւի դեռ շատ անգամ սովորած պիտի գտնվեմ կրկնել ձեզ պէսների առաջ, որոնք ունէք մի շատ դէշ բնաւորութիւն, այն է, մի բանի դէմ վիճել կամ հերքում գրել, առանց նորան կարդալու։ Իսկ եթէ կ'երեւայ, որ դուք իմ յօդուածները կարդալուց յետ էք ձեր կարծիքները յայտնել, այդ աւելի ցաւալի կլինի, որովհետեւ այդ դէպքում, ուրիշ բան չի կարելի մտածել բացի այն, որ դուք ամեն գրութիւն թերս էք կարդում...։

Երբ ես ասում եմ թէ Հայաստանի մէջ արուեստները հարկաւոր է զարգացնել [illegible] և [illegible] համեմատ, այդ չէ նշանակի թէ [illegible] չինել կամ [illegible] կարել եմ քարոզում. քա՛ւ լիցի, այլ իմ ասածս այն է, որ նոյն կե[illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], որոնց անունները սովորելու համար գոնէ դուք հետաքրքիր էք եղել, իմ ասածս այն է կրկնում եմ, որ այդ ապրանքները գործելու եղանակի և միջոցների մէջ [illegible] (գոնէ հարիւրերորդ անգամ կրկնվող այս խօսքերը միտներդ պահեցէ՛ք) այնպիսի թեթեւ կատարելագործութիւններ մտցվին, որ Հայ կինը և տղամարդը կարող լինէր մի օրվայ մէջ հանել այն, ինչ հանում է այժմ հինգ օրուայ մէջ, այն էլ իր մատների այնչափ տաժան աշխատութիւններով։ Հէնց որ արտասահմանցի «թեթեւ կատարելագործութիւններ» ձեզ պէսների վաշ երեւակայութիւնը խոխոցն կգնայ Ամերիկայի և Անգլիայի հսկայազօր մեքենաների վրա կամ թէ մեծ մեծ շոգենաւներին Վանայ լճի վրա, բայց ձեր գլուխը մտցնելու համար թէ ինչ ասել է «[illegible]» և [illegible] կատարվող արուեստավարժական բարեփոխումներ», այս տեղ ո՛չ դասախօսութեան ժամանակ է և ո՛չ տեղ, վասնորոյ ցոյց կտամ ձեզ միայն այն գիւղի վրա, որը ձեզնից ընդամենը կէս ժամուայ հեռաւորութիւն ունէ. այդ կան գիւղն է, ուր գուցէ հէնց միանգամ գնացած լինէք. այդ գիւղի մէջ կանայք աւանդաբար կտաւագործութեամբ են պարապվում, մի՞թէ շատ տպարակ ոսկիներ է հարկաւոր այդ խեղճ կանանց կոպիտ փայտերի և [illegible] տեղ որ և է գուտապերչի կամ երկաթեայ գործիքներ տալ. մի՞թէ հարիւր լիրաներ է հարկաւոր այդ կանանց ջուր զտելու միջոցներ սովորացնելու և գործիքներ տալու համար, որ նոցա ներկերը զտված ջրերի միջոցով չիւվելով աւելի պարզ և հաստատուն լինէին քան թէ հիմայ. և՛ն. և՛ն. այսպիսի հազարումէկ [illegible] և [illegible] փոփոխութիւններ, որոնց անելը կարող է միայն արուեստավարժական կրթութիւնը, այլ ո՛չ թէ ձեր տուած վերացական ճառաբանութիւնքը։ Ինչպէս ապացոյց թէ ո՛րչափ անպտուղ և ապարդիւն են ձեր հասկացած «լոյսը» ժողովրդի երական յառաջադիմութեան համար, ահա՛ դուք ինքներդ լաւ ապացոյց էք. թոյլ տուէ՛ք ինձ հարցնել ո՞ր գործնական խորհուրդներով էք օգնել դուք մշակ դասակարգին ձեր մէկ տարուայ բնակութեամբ այդ տեղ—ի հարկէ ո՛չ մէկով, մինչդեռ դուք կարող էք շատ բարձր նիւթերի վրա ամբողջ ամիսներով շատ «գիտնական» ճառեր կարդալ... Դուք ասում էք թէ ձեզ ո՛չ մի անգամ չպատահեց որ ռամիկ ժողովուրդը ձեզնից «արուեստ» ուզէր, այլ նա միշտ «լոյս» էր ուզում. վարդապե՛տ, դուք այսպիսի խօսքերը մարդիկ ծիծաղցնելու համա՞ր էք գրում. ասացէ՛ք խնդրեմ, ո՞վ է այդ տեղ ընդհանուր ուղղութեան ղեկավարողը և առաջնորդը, դո՞ւք թէ խեղճ ռամիկ ժողովրդի անգիտակցական ձգտումը. խեղճ ժողովուրդը բնազդմամբ ձգտում է ի հարկէ աւելի բարւոք վիճակի քան թէ նա ունէ, բայց մի՞թէ այդպիսի բնազդում կարող է հեղինակութիւն համարվել (1). ո՛վ վարդապե՛տ, վարդապե՛տ, ինչ անեմ ես ձեր բնատուր երեւակայամտութեան...։

Ուրեմն էլ հեռու չ'գնանք ձեր ջրալի գրութիւնների մէջ, ուր ո՛չ առաջնորդող գաղափար կայ, ո՛չ մասնաւոր կապ և հետեւողութիւն։ Իսկ ի՞նչ կը վերաբերվի ձեր դատողութիւններին երկրագործութեան համար, ո՛, վարդապե՛տ 'ի սէր Աստուծոյ այդ մասին չ'խօսենք, որովհետեւ ձեր հասկացողութիւնը երկրագործութեան վրա այնչափ բոբիկ է, որ «երկրագործութիւն» ասելով, դուք չ'էք կարողանում ուրիշ բան կարծել, բացի «ցորենի», «բրինձի» և «գարու» ցանքեր, որոնք «մեծ քանակութեամբ փտում են ամբարներում։» Բայց որովհետեւ երբէք ուշ չ'է բան սովորելը, վասնորոյ անպատճառ ձեզ խորհուրդ կ'տամ, որ Հայաստանի և առ հասարակ երկրագործութեան վրա դուք խօսէք ձեզ պաշտօնակից գերապայծառ Ստեփաննոս եպիսկոպոս Մելքիսեդեկեանի հետ, որ շուտով կարծեմ կ'վերադառնայ ձեզ մօտ։ Թէպէտ, դեռ երէկ վարդապետ ձեռնադրվելով, դուք չ'ուզեցիք այդ պատկառելի եպիսկոպոսի աւագութեան պատիւը յարգել, բայց վնաս չ'կայ, երբ բանը «ազգասիրական նպատակով» է, յուսով եմ, որ կարող էք բռնադատել ձեր սնապարծութիւնը, դիմելով խորհուրդների համար այն մարդուն, որը ինքը Հայաստանցի և տասնեակ տարիներով հայրենիքում ապրող։ Իսկ եթէ ձեզ հաճելի է ինձ հետ շատ երկար խօսել իմ բոլոր հայեցողութիւններս իմանալու համար, խնդրեմ վեր առէ՛ք կարդա՛ք «Մանզումէի» տասնուհինգ համարները. Թէպէտ դուք չ'էք սիրում «Մանզումէ» ունենալով ձեզ աւելի համակրելի եղբայրական օրգան, բայց վնաս չ'կայ, դարձեալ «ազգասիրական նպատակով» սախպեցէ՛ք ձեզ։

ԳՐԻԳՈՐ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

(1) Հէլէ, կէրէք Օրմանեան վարդապետին վէ կէրէք սայիրլէրին, պու պապտէ սէօյլէտիքլէրի, եանի, Թաշրալարտա, հէր քէս, մէքթէ՛պ, մէքթէ՛պ, վէ, լո՛յս, լո՛յս, տէյի պաղըրմագտա տըր, տէտիքլէրի, պիւթիւն պիւթիւն ույտուրմասիօն տուր. պիր Թագըմ բաղդախնդիրլէր կիւրիպ, պաղըրարը գանտըրարագ, վէ ուզագտան վէ գարալըտան, պիւյիւճիւլէր վէ պագըճըլար կիպի, [illegible] վէ [illegible] լուղէթլէրի ալթլարընտա, պիւյիւք պիւյիւք, վէ խէեալի խէեալի իւմիտլէր վէ մէնֆաաթլար կէօսթէրէրէք, էօյլէ սէօյլէթտիլէր, վէ ղաղէթալարա տա էօյլէ եազտըրթըլար. հալ պու քի, հագըգաթի հալ էօյլէ տէյիլ տիր, հէնուզ մէքթէպ վէ լոյս լուղէթլէրի, տէյիլ Թաշրալարտա, իլլա, նէֆսի Իսթանպօլտամուզտա պիլէ, տէյիլ պաղըրըշմագ տէրէճէտէ, իլլա, իզթիրա իթտիկի տէրէճէնին, եիւզտէ, վէ հաթթա, պինտէ պիր տէրէճէսինտէ պիլէ, վէ տէյիլ ումում խալգ նէզտինտէ, վէ հաթթա, չօքլարթանլըգլարը սէտալարըյլա չար աթԹարը ճիհանը աքս իթտիրէն ուսումնականլար վէ ուսումնասէրլէր նէզտինտէ պիլէ, Թանըլմըշ տէյիլ տիր. վէ էկէր պունա տա պիր Թաստիգ վէ պիր իսպաթ իսԹէնիլիր իսէ, պիր տէֆա, եալընըզ շու օգունմագտա օլան ղազէթալար իլէ քիԹապլարըն սաթըլընա տիգգաթ օլունսա քէաֆի տիր։

ՕԸՑՐԸԳԼԸԳ

Թէրճէմանը էֆքեար տէտիքլէրի օրթա վագըֆը ճիզվիթլիք ղաղէթասընըն միւֆսիտ սահիպի իլէ միւլթէզիմլէրինին, եիւզլէրինտէքի մասքէ եըրթըլարագ, ումում միլլէթիմիզ նէզտինտէ, նէ աեար վէ նէ էֆքեարտա չէյլէր օլտուգլարը, պիր կիւճէ անլաշըլալըտան պէրու, հիտտէթլէրինտէն նէ եարաճագլարընը շաշըրտըգլարը, վէ գուտուրարագ հէր նէվի պաեաղըլըգլարը իրթիքեապա գալգըշտըգլարը, վէ հաթթա, «Իզմիրտէն պիզէ կէլէն պիր մէքթուպ, եանըլըշըգ իլէ, Մանզումէնին մաթպաասընա տիւշմիւշ» տէյի իֆթիրաեա գատար ճիւրաթ իթտիքլէրի, վէ պատէհուտէ, գաթմէրլի սեռունտան րէզիլ ու պէտնամ օլտուգլարը, իքի Թարաֆը եագըլանըլարը օգուեան էհլի մուհաքեմաթա մալիւմ տուր։

Մէրգումըն ութանմազլար, քէնտի էտէպսիզլիքլէրինի, ագըպէթքեար, պիր տէֆա տահա սըյըըգլըգ տէրէճէլէրինէ չըգարարագ, տիւնքի նիւսխալէրինտէ, Մանզումէմիզին 4696 նիւսխասինտէ տէրճ իտիլէն Գուշար իմզալը մէքթուպ իլէ քէնտի միւթալաամըզը այնէն տէրճ իթմիշլէր, վէ ֆագաթ, հէր գանըլի սաթըրտաքի Թէրճէմանը էֆքեար վար իսէ, անը գալտըրարագ, եէրինէ, «Մանզումէի էֆքեար» վազ իթմիշլէր տիր քի, արթըգ պունտան տա զիեատէ հէյլէքեարլըգ վէ սըյըըգլըգ օլամաեաճաղընտան, վէ պու մէրթէպէ ալչագլըգ, ճէվապ վիրմէքլիքտէ սէգլէտ սամիմիյեէթտէ ճանտէն, եալընըզ պու գատարըճըգ լիւզում իլէ, հէր քէսին տիգգաթ վէ մուհաքէմէսինէ իհալէ իլէ իքթիֆա իտէրիզ։

Ֆագաթ, պու ճիւմլէ իլէ, շունու տախի ունութմաեըզ մէրգումըն սըյըըգլըգ լխայէր վիրմէկէքի, արթըգ նաֆիլէ չալըշմասընլար, պունտան պէօյլէ ճիզվիթլիքլէրինի միլլէթիմիզ եութտուրամազլար, օլ միւսիլմէնա վագըֆլար կէչմիշ տիր,

էհալի .քէնտի աթիւ տօսթանու թանըմըզ տըր, նէ էլմաս սըրչա օլապիլիր, վէ նէ տէ սըրչա էլմաս, նէ էթ թըրնագտան այըրըր, վէ նէ տէ թըրնագ էթտէն, հէր հալտէ, արասընա կիրմիշ վէ մուձիպի ձիրահաթ օլմուշ օլան թի.քէն տիշարը աթըլաձագ տըր:

* * *

Մէգ.քիւր ղազէթանըն ութանմագ նէ խասիյյէթի պիրմէյէն միւֆսիտ վէ միւտահին սահիֆալէրի վէ միւլթէզիմլէրի, «լագըրտը գըթլըղընտա, ասմալըր պուտաեալըմ» տարզը մէսէլլէրիտէ իձրա խտէրէ.ք, կիւեա, տօղրու տօղրուեա եազմագ օգումագ պիլմիւքտէն պաշգա, յիանը Թիւրքիեի տախի պիլմիըէր կիպի, պու տէֆա տա, Մանզումէյիզտէ վուգու պուլան պազը սէհվիեաթլարը իպրազ իլէ, միւթէսէլլի օլմաեա պաշլամըշլար տըր:

Եվվէթ, պիզ իգրար խտէրիզ.քի, պազը տէֆա, մուհարրիրիմիզ վէ եախօտ մուհարրիրլէրիմիզ, վէ եախօտ .քէնտիմիզ գալէմինտէն, եանլըշլար չըգմագտա տըր, վէ պունունտա պաշլըճա սէպէպի, վագթիմիզ միւսաատէ խտմյատէ, լուղէթ .քիթապընա պագըլամամազըզ, վէ եախօտ թէլաշ վէ տալկընլըղըմըզ օլմագտա տըր. Նասըլ.քի, պազը .քէրրէ տէ թասհիհինէ լիւզում կէօրմէ.քտէ յիզ: Հալպու.քի, պիզիմ շաշկընլըղըմըզի եուզլէմիւզէ վուրմագ խմէնտէն մէգ.քիւր ճահիլլէր, պարի պատէմ կէօղլիւ օլսալար, խայր, իքի կէօզտէն ալիլ պուլունմագտա, վէ հաթթա, եանլըշ իմլալարը վէ չիր.քին թէլաֆֆուզլարըյլա, ումում միլլէթիմիզին թիւր.քձէսինի պօզմագլըղա, պիր գաչ սէնէտէն պէրու սէպէպ օլմագտա տըրլար. մէսէլա, տիգգաթ եէրինէ «տըգգաթ» խյահաթ եէրինէ «թուլահաթ», վէ Իսթանպոլ եէրինէ «Սթամպօլ» վէ սայիրէ վէ սայիրէ եազմագտա տըրլար:

Հէլէ, բէ.ք ղարիպ եէրի շու տուր .քի, մէգ.քիւր պիզիմ պիր իքի եանլըշլըմըզը իպրազ իթտի.քլէրի այնի պէնտին իչինտէ, իւչ եէրտէ, Իսթանպոլ եէրինէ «Սթամպօլ» տէմիշլէր տիր .քի, ասլա աֆվ օլունուր պիր եանլըշ տէյիլ տիր, չիւն.քի, հիչ պիր Թիւր.ք վէ հիչ պիր Թիւր.քճէ պիլէն, նէ էօյլէ սէօյլէր վէ նէ տէ էօյլէ եազար. վէ պիզտէ պուլտուրուլպա կէօսթէրտի.քլէրի եանլըշլար իսէ, իսթիմալի .քէսիր լուղէթլէր օլմաեըպ, իլլա, նատիր իւլ իսթիմալ արէպի վէ ֆարիսի լուղէթլէր օլտուգլարընտան, նասըլ .քի սէօյլէտի.ք, լուղէթ .քիթապընա միւրաջաաթա վագըթ միւսաատէ իթմէտիկինտէն, վուգու պուլմուշ տուր ([1]):

Մէգ.քիւր ղազէթասա, տէյիլ հարֆ վէ լուղէթ եանլըշլարը, իլլա, գօձա գօձա հավատիսլէր եալանլարը վէ ույտուրմալարը, հէր վագըթ կէօրիւլմէ.քտէ օլտուղունտան, օլ պապտէ տախի, պունտան զիեատէ պիր շէյ սէօյլէմէ.քլիկէ հաճաթ կէօրմէյիզ ([2]):

* * *

Թօգաթ առաջնորդու Տէր. Վահան վարդապետ, պու կիւնլէրտէ պուրաեա ավտէթ իթմիշ տիր. վէ տիւն.քի Մասխատէ օգունտուղունա կէօրէ, միւմաիլէյհ վարդապետ, .քէնտի ալէյհինտէ եազըլմըշ վէ տէրձ օլունմուշ օլան ազվիեաթըլարա ձէվապ վիրէձէ.ք իմիշ:

* * *

Մշակտա օգունտուղունա կէօրէ, Թիֆլիսատէ Թապ ու նէշր օլունմագտա օլուպ, վէ հէր.քէս թարաֆընտանտա թահսին գըլընմագտա օլան Փորձնամ բիսալէ, տէօրթ պուչուգ սէնէ իչինտէ, 14 պին գալպօն ղարար իթմիշ իմիշ:

Պիզձէ պու գատար ղարար միւպալաղատան իպարէթ օլմալը տըր. էկէր էօյլէ իսէ չաեանը թէէսսիւֆ տիր, վէ էկէր սահիհ իսէ, տահա զիեատէ չաեանը եաէֆ տիր:

* * *

Պու կիւն, միլլէթիմիզ Գաթօլի.քլէրինին, միլլէթճէ պիր նիզամնամէյի եօսսի թանզիմինէ մէմուր օլմագ իւզրէ, Թէշքիլի լազըմ կէլէն մէճլիսի ինթիխապ իթմէ.ք իչին, սաաթ իքիտէ, Պէյօղլունտա վագը Կաթօղիկոսարան .քիլիսէսի օլան Ս. Աստուածածին .քիլիսէսինէ տավէթ օլունտուգլարը, մէմուլմիզ օլմուշ տուր:

ՏԻՇ ՀԷՔԻՄԻ ՅԱԿՈԲ ՌԷՄԶԻ ԷՖԷՆՏԻ

Հարպիեէ նէզարէթի, սըհհիյէ տայայիրէսի րէյիսի ֆէրիգ Նուրի բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան, Իսթանպոլ ղազէթալարընտա նէշր օլունան պիր մէ.քթուպ տուր:

«Վագըթ ղազէթասընըն 2,027 նումէրօլու նիւսխասընին, իլան սութունունտա կէօրիւլմէսի իւզէրինէ, Մահմուտ-բաշա պաշըընտա, Զարշուլի .քեպիր տէրունինտէ, Զահաձը խանը գարշըսընտա, 11 նումէրօլու օտասընտա մուգիմ, տիշձի Յակոբ Ռէմզի էֆէնտիեէ միւրաձաաթ օլունմուշ, վէ իմալ իթտիկի միւ.քէմմէլ պիր թագըմ տիշին, սահիհէն իմալինտէ օլան մէհարէթ, վէ իսթիմալինտէ օլան սուհուլէթ, ֆէվգէլատէ օլուպ, տիշըա ասլա պիր ուգընթը վիրմէյիպ, եանանը թապիիեէ կիպի էֆալի մուգդիեէ, վէ .քէմալի րահաթ իլէ իձրա օլունմագտա օլտուղունտան, միւմաիլէյհին մէհարէթինի թագտիրէն, միւթէպէր ղազէթամըզ իլէ իլանա հիմմէթլէրի միւթէմէննա տըր:»

Հարպիեէ Նէզարէթի Սըհհիյէ Մէճլիսի
տայիրէսի րէյիսի
(ֆէրիգ) ՆՈՒՐԻ

Միւմաիլէյհ տիշ հէ.քիմի հազգընտա, շու աթիտէ.քի մէ.քթուպ տախի տէրձի զըմնընտա, մաթպաամըզա իրսալ օլունմուշ տուր.

Ղազէթայի միւթէպէրէնիզին պազը նիւսխալէրինտէ, Զահաձը խանը գարշըսընտա, 11 նումէրօլու օտասընտա մուգիմ, տիշ թապիպի Յակոբ Ռէմզի էֆէնտի հազգընտա.քի իլան միւշահէտէ օլունտու:

Նէրշի, աձիզլէրի, պու տիշ իմալի իչին չօգլարընա միւրաձաաթ, վէ հալիմէ կէօրէ խայլի ազձէ սարֆ իթմիշ իսէմ տէ, պիր կիւնա բահաթ վէ մուհասսէնաթ կէօրէմէտիկիմտէն, նիհաեէթ միւմաիլէյհ Յակոբ Ռէմզի էֆէնտիեէ միւրաձաաթ իթտիմ, վէ էհվէն ֆիեաթլէ իմալ իթմիշ օլտուղու պիր թագըմ տիշի, իքի սէնէտէն միւթէձաւիզ զէմանտէն պէրու, պիր կիւնա զահմէթ չէ.քմէտէն, էմանը թապիիեէ միսիլլու իսթիմալ իյլէմէ.քտէ յիմ: Իմտի, սահապը իքթիզաեա չուն կէօսթէրիւլէմ մուհասսէնաթը արզ, վէ էֆէնտիի միւմաիլէյհին, պու ֆէննտէ օլան մէհարէթինի թահսին վէ թաստիգլէ, շու մէ.քթուպումուն միւթէպէր ղազէթանըզտա տէրձինի, թէմէննի խտէրիմ:

Տօ.քթօր Յ. Մ. Աքէօլեան
1881 յուլիս 22
Իսթանպոլ

ԱԶԴ-Ք

... Խմբագիր.

Կեսարիոյ Թալաս գիւղէն Խանըլեան Յարութիւն անուն անձն, որ սակէ եօթը տարի առաջ իւր գիւղէն մէջ ամուսնանալով տարի մը միայն իւր ամուսնոյն հետ ապրելէն յետոյ մայրաքաղաքս եկած է, Պոլսոյ մէջ երեք տարի պանդխտելէն վերջը անյայտ եղած է: Ուստի Ներկայիս կը խնդրուի յիշեալ անձին վրայ տեղեկութիւն ունեցող ազգայիններէն որ փութան Նորա ուր, ողջ կամ մեռեալ լինելն Պատրիարքարանիս իմացնել:

Պատր. փոխանորդ
Գէորգ Մ. Վրդ. Ռուսինեան
21 Յուլիս 1881
ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պոլիս

* * *

Միացեալ ընկերութեանց տեսչութեան յանձնուած Կորայ Ս. Դանիէլ վանքի գարգացմանն համար մի ցուլով 10 խրիմու կովեր և մի արուով 6 Ռուսական ցլեր ձիեր հարկաւոր լինելով, ընկերութեան նիւթական վիճակի անձկութեանը պատճառաւ Կեդրոնական Ժողովն իւր վերջին նստին մէջ Տնօրէն Ժողովոյ յանձնարարեց Ազգայնոց առատաձեռնութեանը դիմել, յիշեալ անասունները ամբողջապէս կամ մասամբ հայթայթելու և Միացեալ ընկերութեանց նուիրելու համար:

Հայաստանի տնտեսական վիճակի բարւոքմանը Նպաստող այս ձեռնարկը երկրին հողագործական անասնոց տեսակն ազնուացնելու օգուտն ևս ունենալով, Տնօրէն Ժողովը կը յուսայ թէ ընկերութեան հրաւէրն անսելի չպիտի մնայ:

Ի դիմաց Միացեալ ընկ.
Տնօրէն Ժողովոյ

Ատենադպիր [illegible]   Ատենապետ [illegible]

9/21 Յուլիս 1881
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա
Կեօզէ Օղլու-խան 13

* * *

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԱՌՆ ԵՒ ԿՆՈՋ

Հեղինակ
Բարիզի բժշկական ճեմարանէն

Թարգմանեց 1877ին ... Ն. Ալեանէր

Թէ ի՛նչ պէտք է գիտնան ամուսնացողք իրենց ամուսնութեան նախընթաց օրը. — Ինչպէ՛ս սերնելու միջոցները. — Ամուսնութեան ազդեցութիւնն ամուսնոյ ֆիզիքականին և բարոյականին վրայ. — Ծննդական գործառնաց առողջաբանութիւն. — Անկարողութիւն և իր դարմանները ԵՒայլն ԵՒայլն:

Այն խիստ օգտակար գիրքը որ թէ ամուսնացելոց և թէ ամուսնութեան պատրաստուողներուս ընթերցման անհրաժեշտ է, կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով:

Գին 8 ղուրուշ

* * *

ԱՌ ՎԱՐԺՈՒՀԻՍ

Ռումանիոյ քաղաքներէն միոյն մէջ ազգային վարժարանին համար կը փնտռուի հայկաբանութեան քաջ հմուտ վարժուհի մը որուն կը խոստացուի գոհացուցիչ ամսական բնակարան և վառելիք: Փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Պօղոս Պետրոսեան բանկալապետ "Ս. Եկեղեցւոյն Պէշիկթաշի:

րար վէ զիեանը թէէմին խտէրիմ: Հէր քէս, հիչ պիր շէյ ղայպ իթմէեէրէ.ք, պէնիմ բիանգօ պիլէթլէրիմ վէ բրոմէսլէրիմին իւզէրինտէ թայինի տէնէեէպիլիր:

Սէնէտէ տէօրտ տէֆա գուրասը չէքիլէճէք օլան Մաճարիստան ջրանլըեինին 1870 սէնէսի գուրասը.

ՊԻՒՅԻՒՔ ԻՔՐԱՄԻՅԷԼԷՐ. — 200,000 Ֆիօրին, 50,000 Ֆիօրին, 12,000 Ֆիօրին.

Սէնէտէ իքի տէֆա գուրասը չէքիլէճէք օլան Պազ Կրան ... գուրասը.
ՊԻՒՅԻՒՔ ԻՔՐԱՄԻՅԷԼԷՐ. — 150,000 Ֆիօրին, 15,000 Ֆիօրին.

Սէնէտէ տէօրտ տէֆա գուրասը ... օլունաճագ օլան Ավուսթրիա ... .
ՊԻՒՅԻՒՔ ԻՔՐԱՄԻՅԷԼԷՐ. — 40,000 Ֆիօրին, 20,000 Ֆիօրին.

Ղալաթա, քէօբրիւ եագընընտա,
Հալաճեան խանընտա Ն. 5
Ա. ԱՏԼԷՐ

Կ. ՀԱՋԱՐԵԱՆ
ԹԻՒԹԻՒՆ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ
ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ
ՄԸՍԸՐ ՃԱՐՇԸՍԸ ԳՈՒՐՊԻՆՏԷ, ՔԷԹԷՆՃԻԼԷՐ ՊԱՇԸՆՏԱ Ն. 106.

Հաջարեան Կարապետ էֆէնտինին, թիւթիւն թիւճճարլըղընտա քեսպի շէօհրէթ իթմիշ օլմասը, զաթէն մալիւմու ամմէ տիր: Էֆէնտիի միւմաիլէյհին քիւշատ էյլէտիկի եէնի ֆապրիգասըտա, Եէնիճէնին ալէա գօզուլու չիֆթէ, Տրամանըն Գէշ, վէ Սամսոնուն ... վէ պաֆրանըն Պաշ... թէսմիեէ օլունան, ալէա գըեըլմըշ թիւթիւնլէրի պուլունտուղու կիպի, սիկարալար տախի պուլունմագտա օլուպ, պունլար հիլէ վէ խիլատէտէն նէ գատար պէրի պուլունմագտա իսէլէր, էհվէնիյէթ ճիհէթիյլէ տախի օլ գատար մէմնուն օլունաճագ սուրէթտէ օլտուգլարընտան, քեաֆֆէյի միւշթէրիլէր հօշնուտ օլմագտա տըրլար:

Մէգ.քիւր ֆապրիգա, միւտտէթի գալիլէ զարֆընտա, րիայէթլու միւշթէրիլէր թարաֆընտան կէօրտիւկիւ հիւսնի գապուլէ պինաէն վէ իթթիպարտան պիթթէշվիգ, պունտան պէօյլէ, տահա զիեատէ տիգգաթ վէ ֆէտաքեարլըղը կէօզէ ալարագ, շէօյլէ քի, թիւթիւնլէրինին ճինս վէ տէրէճէսինի ասլա թահվիլ իթմէտիքճէն պաշգա, ֆիեաթճա տախի պիր թէպտիլ իհթիեար իթմէեէճէքտիր, վէ հէր քէսին տահա զիեատէ պատիի մէմնունիյէթի օլմա գըլըճա իգտամը նիյէթ իյլէմէքտէ տիր:

Մէգ.քիւր ֆապրիգասա, կէրէք բայիթախթըմըզ, կէրէք Թաշրալար, վէ կէրէք մէմալիքի էճնէպիյէ իչին սիբարիշ վուգու պուլտուղունտա, հէմ քէմալի տիգգաթ իւզրէ վագթ ու սաաթընտա թէհիյէ խտիլէճէք, վէ հէմ մէմալիքի էճնէպիյէեէ կիտէճէք օլան սիբարիշլար, պանտըրոլ վէր խսինտէ ազատէ պուլունաճագլար տըր:

Սիբարիշլարըն, մէգ.քիւր ֆապրիգա միւտիրի Նիկողայոս էֆէնտի Հաճարեան իսմինէ օլարագ կէօնտէրիլմէսի իխթար օլունուր:

ROYAL   ՌՕԱՅԵԱԼ

MARQUE DE FABRIQUE

NOUVELLE MANUFACTURE
DE TABAC ET CIGARETTES
ՂԱԼԱԹԱ ՊԱԼԸՂ ՊԱԶԱՐ ՃԱՏՏԷՍԻ Ն°. 36.

Իշպու մայիսին 4/16ընձը, եանի կէլէճէք բազար իրթէսի կիւնիւ քիւշատ օլունաճագ տըր:

Հէր նէվի թիւթիւն վէ սիկարա թէրթիպ օլունուր.
Եէնիճէնին էն ալէա թիւթիւնլէրի պուլունուր.

Պու ֆապրիգաեա օլունան սիբարիշլար, կիւն վէ սաաթընտա, րիայէթլու միւշթէրիլէրին կէօզլէրի էօնինտէ քէմալի տիգգաթ իւզրէ վէ միւրատ իթտիքլէրի սուրէթտէ իճրա խտիլէրէք պաշգա, Թաշրալար իչին վուգու պուլաճագ կէլէն սիբարիշլար տա, պանտըրոլ վէրկիսինտէն ազատէ պուլունաճագլար տըր:

Մէգ.քիւր ֆապրիգանըն իտարէսի թարաֆընտան, րիայէթլու էհալիյի հօշնուտ գըլմագ նիյէթիյլէ, էն նէֆիս մահսուլլարըն թէրթիպ ու թէհիյէսինէ, պէգլի տիգգաթ օլունաճագ տըր:

Իսթանպոլ, 30 12 մայիս   ԻՏԱՐԷՅԻ ՖԱՊՐԻԳԱ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՈՊԱ ՊՈՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 2 օգոստ.

Ինկիլիզ	գօնսօլիտի	101-1/16
Եսհամը	Ոսմանիէ աչըլըը	16-5/8
"	" գարանտը	17-
1865	իսթիգրազը	19-1/4
1869	"	19-
1871	"	78-
1872	(Պօնտիւ Թրէզօր)	31-
1873	"	18-3/4
Օսմանլը	Պանգասը	17-1/4
Ռուսիա	իսթիգրազը 1873	91-5/8
Մըսըր	իսթիգրազը պիրլէշմիշ	78-3/4
"	իմթիեազլը (շըմէնտը.)	99-1/8
Տէվլէթի Ալիէնին	1877 իսթիգ. ռաղը	-
Տոխրա սանիեէ		78-
Մըսըրըն	Ռօշիլտ իսթիգրազը	97-3/4
1877	Մաճարիսթան եսհամը	100-7/8
Վալմիօ	Բարիզ	-

Բարիս, 4 օգոստ.

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 3%	86-
" " 5%	118-10
Եսհամը Ոսմանիէ աչըլըը	16-90
" " գարանտը	17-
1865 իսթիգրազը	95-
1869 "	96-
1873 "	85-
Ռումէլի շըմէնտըֆ. Թահվիլա.	57-25
Օսմանլը Պանգասը	678-75
Գրէտի Լիօնէ	908-75
Ռուս ֆօնտօսու 5% (1877	94-1/4
Ռուսիանըն Շարգ իսթիգրազը	65-
Իթալիա ֆօնտօսու	90-35
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	396-25
Իսբանիա խարիճի իսթիգրազը	27-1/4
Գամպիօ Լօնտրա իւզէրինէ	25-19

Բարիս, (Պուլվար) 3 օգոստ.

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 3%	-
Եսհամը Ոսմանիէ	16-60

Վիէննա, 3 օգոստ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	117-30
Ռումէլի տէմիր եօլ Թահվիլաթը	25-50

ՂԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Եսհ. Ոսմ. յուլիս 22 ազըմ. գր.	18-15
" " յուլիս 23 սպհ. աչ.	18-18
" " էն եիւքսէք	18-22
" " էն աշաղը	18-18
" " Սաաթ 5 տէ	18-18
1863 իսթիգ. (Մուրթօն) 6% ֆ.	92-
1865 " " 6% ֆ.	93-
1869 " (Բինար) 6% ֆ.	91-1/2
1872 " (Պօն տիւ Թրէզօր	30-
1873 " (Բինար) 6% ֆ.	90-
Ռումէլի շըմէնտըֆէր	56-1/2
Բարօր ղուրուշ	58-
Հէվալէսիզ "	62-1/2
Ագչէ ֆայիզի %	9-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի Ժէնէրալ 6%	6-
Սօսիէթէ Ժէն 6%	5-13
Իսթանպոլ Պանգասը	11-15
Սօսիէթէ Օթօման	4-
Թրամվայ 5%	405-
Լավրիօմ (մատէն)	144-

ԱՂՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԱՃԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղուրուշ Ղ. ֆ.	-
Ինկիլիզ լիրասը	109-14
Ֆրանսըզ ալթունու	87-10
Բօլ	90-2
Գրիմէց ալթունու	51-19
Պէճաղ մէճիտիէսի	107-15
Մէթալիք	206-
Պէշլիք	211-1/2
Ալթըլըգ	127-1/4
Պագըր	670-
Գարպօն գայիմէսի գարիէ	264

ԳԱՅՄԷՆԻՆ ՖԻԱՃԱՍԸ

էն եիւքսէք	1060-
էն աշաղը	1060-
Սաաթ 5 տէ	1060-

AGENCE DE BANQUE ET DE CHANGE
ՀԻՉ ՊԻՐ ՇԷՅ ՂԱՅՊ ԻԹՄԷՄԷՔ ՄԱԳՍԷՏԻՅԼԷ ԲԻԱՆԳՕՍ. ՀԻՍՍԷՄԷՆՏ ՕԼՄԱԳ

Բաղպէթլու միւշթէրիլէրիմի մէմնուն իթմէ.ք իւզրէ, թահթը թէէմինէ ալընմըշ օլարագ, 300 միլիօն Ֆրանգ սէրմայէսի օլան Ասիրանս Ֆինանսիէր նամ շիրքէթի իլէ միւնասէպաթա կիրիշտիմ: Մէգ.քիւր շիրքէթ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրալար վասըթասըլա, հիչ տէյիլ իսէ, հէր պիլէթին ֆիեաթը օլան 100 ֆրանգըն թէէմինէսինի թէէմին խտէր, վէ օ հալտէ, հէր հանկը ճինս պիլէթ օլուր իսէ օլսուն, հիչ պիր աչէ ղայպ իթմէզ: Մէգ.քիւր բիանգօ պիլէթլէրինտէն վէ եախօտ բրօմէսլէրինտէն սաթըն ալմագ իսթէեէնլէրէ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրալար վասըթասըյլա, պէհէրինէ տէրհալ 100էր Ֆրանգ թէէտիեէ օլունմագ իւզրէ, Բարիզին Ասիւրանս Ֆինանսիէր շիրքէթի պօնօլարընտան պիր վէ եախօտ տահա զիեատէ իթթասընա հազըրըմ:

Պու պօնօլար տա, պիր մըգտար Ֆրանսըզ էսհամը սումմէսինէ պիր մահէլլէ էմանէթէն գօնուլմուշ օլմասըյլա, թէէմին խտիլիր: Պինաէն ալէյհ մէգ.քիւր բիանգօ պիլէթ վէ բրոմէսլէրինտէն վագը օլաճագ ազէլ էհ քեաֆֆէյի ղա-

---

([1]) Մալիւմ եա, պիզ ձիզվիթիւկէ խըտմէթ խտէրէ.ք, կիզլիտէն իեանէ վէ մաաշ ալմագտա օլմատըղըմըզտան, էօյլէ այտա, էն ազը 50 թանէ տէ լիրա ղարար իթմէ.քտէ իքէն, պիր գաչ եազըճը գիեատէ գուլլանմագտա օլմաեըպ, իլլա, խարէ իլէ կէչինմէ.քտէ յիզ. վէ պէօյլէ իքէն տախի, պիզտէ.քի եանլըշլար, .քէնտիլէրէ նիսպէթլէ, անճագ օնտա պիր տիր:

([2]) Վէ պարի պիզտէ շու ֆագիլէթ տէ վար տըր .քի, տայիմա եանլըշըմըզը գապուլ խտէրիզ, հալպու.քի մէրգուման նատանլար, թէքմիլ նատանլըգլարընը թաստիգ իլէ, հէր եալան վէ եանլըշլարը, խսրար խտէրէ.ք խալգա եուլթտուրմագա չալըշմագտա տըրլար: